

Z a t w e e f c h u U w i s e s .

Nr. 7. Zettortdeenâ 16tâ Webruar 1850.

No Zelgawas.

Deems lai irr flawehts! Pahrleeku stipra seema un aplami sneega kuppenni pat labban tafahs eet probjam; warr buht ar behgschanu aisbehgs, it kâ tahds, kas nelabbi un zittam pahri darrijis. Ja til ar sawu pahrsteigschanu mums ne usfubta tahdus breefmigus pluddus, kâ Deewam schehl zittâs semmês taggad notizzees! Wiffas leelas un masas uppes Wahzsemme, Sprantschu- un Ungarusemmê pahrpluhduschas un ispohsila nabbagus uppineekus! Mums pilsehtneekem schi seema gan irr par dauds darrijufe. Ak tawas dahrgas malkas, kas bij jadedfina no Mahrtineem lihds schim laikam! Baggatee par to jaw schehlojahs, tad warr saprast, ar kahdu firdsnopuhfchanu tee nabbagee lautini pilsehtâ irr nopuhfuschees, kas ar sawahm 2 safalluschahm rohziuahm knappi to maies veezinu spehj nopelniht, pehz kâ isfalkuschi behrnini drebbedami un kleezdami brehz. Un it kâ jaw lohpiini kuhrtis stiprâ falnas laikâ wairak ehd, tapat zilwekam arri leelâ falnâ wairak gribbahs eenemtees. Bet kur schee nabbagi tahdâ stiprâ un pastahwigâ seemâ wehl klaut dahrgo malku spehj nopelniht. Juhs mihtee lauzineeki muhsu behdas ar malku ne sinneet! Juhs jaw fuhdssetees, kâ muishas un meschafargi wairs ne wehloht meschâ braukt un zirft un west, kad un zil ween gribb, kâ wezzds laikds darrijufschi. Kleebscet, kâ nu pohfts ar mescheem un ne warroht wairs dsihwoht; tatschu jums meschu ne leeds un dohd bes malkas. Bet kas to dohd mums Zelganeekeem! Ja tew naw spohsch rubbulis kulle, tad ne weddihs ne weens sawu malkas wesumu tawâ fehtswiddû, laut tu arri nosallis un stihws, kâ warde ap Andrejeem, un jebfchu lauzineeks sawu wesumu meschafargu gulloht no birses israhwis. Pilsehtneekem par negohdu

gan warru teikt, kâ sagtai malkai wairak bij pirzeju, ne kâ tahdai, ko meschajunkuris ar sawu dahrgu ahmeru apfnahbejis; jo par tahdu gohdu pilsehtneekem tudal wairak jamalka. Lihds schim pilsehtneeki fargajahs prafsiht: Draugs! kur sawu wesumu effi fazirtis? kâ no mescha isdabbujis? parahdi mannim apsihmetu pagali un meschabilleti, — ja ne — tad ne pirkfchu. Pilsehtneeki ne zeenija teikt: irr grehks sagtu malku pirkt! Ne! — bet dohmaja: kas man kaisch! es jelle ne esmu meschajunkuris, bet pirzejs. Patihl dsirdeht, kad blehdigs pahrdewejs usfubbinadams fakka un mahza: malku sagt neba grehks! — Ja praffi: kadeht ne effoht? fakka gudrais lauzineeks: tadeht, kâ mesch ne effoht no zilweka sweedreem, bet no Deewa audsinahs un tadeht wisseem peederroht!! Ja fleppen nemmoht tahdu leetu, kas no zilweku sweedreem zehlfusees, tad effoht pateesi sahdsiba un grehks, bet no mescha nemt ne, jo to pats Deews audsinajis preeksch wisseem un preeksch ifkatra. Kad Deewam patizzees falnu raddiht, tad arri mesch tudal bij jaradda. — Ak sawu gudru fohlmeisteri!! Sakka, pilsehtneekus effus gudrus. Redfi schê lauzineeku jo gudru! Ja nu pilsehtneeks galwu krattidams atbild: Draugs! woi Deews tad Paradihses dahrsâ to kohku ar teem aisleegteem ahbokeem ne bija arri pats audsinajis? kahdi zilweku sweedri tad pee schi kohka bij lippuschi? un tatschu, kad Gewa sawus naggus pee schi kohka peeduhre, tas bija tahds aplams, leels grehks, kâ Gewa, kas to patti nehmuise un ir Uhdams, kas no Gewas to tillai prettim nehmis, abbi tappe tâ fohditi, kâ Deewam schehl scho baltu deenu wiffa pasauile par to wehl schehlojahs un fuhdsahs. — Kâ nu teikfi gudrais lauzineeks? Urbild tudal tâ: Pahtarneeki un

jaunekti no behrnu mahzibas wakkar pahrnahku-
 schi mannim stabstijuschitâ: Deews tohs tehwo
 tehwas Paradihse ne effoht fohdijis par to, ka
 tee no ta kohka nehmuſchi, bet tadeht, ka tee
 Deewam nepa klawfigi bijuschî. Deews to
 bija aisleedſis darriht. Bet no muhsu me-
 scheem nemt ne irr aisleedſis, bet Deews wiſ-
 ſeem par labbu tohs audſinajis. Tapehz war-
 reet drohschi scho wesumu pirkt. Uhbols ne irr
 kohks, un es ne eſmu Gewa, bet Jurris ar
 wahrdu. Zil fohliſeet? Sakkett muddigi —
 mannim naw wakkas dauds tehrſeht. — Un
 tatschu schis Jurris bij Gewa un pilſehtneeks
 palikke par pahriſigo Uhdamu, un panehme no
 tahs aisleegta kohka malkas, no tahs, ko Wal-
 diſchanas un teefas aisleegufchas, bes ſinnaſ
 nemt. Abbi preezajahs, weens par nopelnitu
 ſpohſchu rubbuli, ohtrs par ſawu lehti pirktu
 ſiltumu. Bet abbeem palikke ſirdi tomehr ſchi
 ſleppena bals: „Tu arri eſſi nehmis no ta ais-
 „leegta kohka?“ un teem prahtâ ſchahwahs
 tas Apuſtufa wahrds, kas fakka Reem. gr.
 13 nod.: „Ne weena waldiſchana irr bes ween
 „no Deewa, un kur weena waldiſchana, ta irr
 „no Deewa eezelta. Tad nu kas tai waldiſcha-
 „nai pretti turrahs, tas turrahs Deewam pretti.
 „Bet tee prettiturretaji ſew paſcham to fohdibu
 „dabbuhs.“ To pilſehtneeks un arri lauzi-
 neeks kahdâ ſwehtdeena Annes baſnizâ bija dſir-
 dejuschî, un ſchis wahrds nu atſtanneja abbeem
 ſirdi, kâ atbals, no iſſatras pagales, ko wihrs
 no wesuma ſehtſruhme iſmette. Ne patikke —
 un tapehz wihrs gan aisbrauze kahdâ frohſiaâ
 labbaku duhschu usdfertees, bet dſerdams ne
 dabbuja meeru redſeht, kamehr wiſſu to grehka
 naudû bij noſſihzinajis! Pilſehtneeks, gudri-
 neeks, ſazzija ſildidamees atkal tâ: kas man
 kaisch par winna grehku jeb taifnibu! „ko es par
 to behdaju — peeluhko tu pats par to!“ Es
 ne eſmu zelts nei par meſchafargu nei par teefas
 lungu. Salt es ne warru nofalt ar ſaweem
 behrneem un dahrgo malku ne ſpehju pirkt. Ko
 tas wiſs lihds — ja es ne pirkschu, tad buhs
 10 zitti, kas to tatschu pirks un manni ap-
 ſimees. Wiſſas eelas pillas ar tahdu aisleegtu

malku un tomehr ne weens wesums ne tohp is-
 weſts ne isdohts ahra. Wiſſi pehrk — un es
 ne pirktu arri?!

Tâ teize ſchis — tâ ir zitti un lihds ſchim
 ne truhke nei pahrdeweju nei pirzeju, un bija
 lehta malka ſelgawneekeem un nabbageem ne
 bija janofalſt. Bet kas to dohs ſchinmi bahrgâ
 un paſtahwigâ ſeemâ! Ne ſinnu kas meſchds
 notizzees, kas ne! Ne redſeſi wairs nei deen, nei
 naht tahdus pahrdewejus pilſehta, jebſchu
 tahdu pirzeju wehl wairak ne kâ papreekſch un
 tee gaididami gaida. Woi nu lauzineeki Pah-
 wilu grahmatu us Reemereem 13 nod. ſahkuſchi
 ſtipri ween ſtudeereht un arri 1 Mohl. gr. 3 nod.
 pareiſi un labbaki irr apzerrejuſchi — jeb woi
 meſchds tik dſilſch ſneegs, ka wairs ne warroht
 eekluht — ne ſinnu! Jeb woi ſtipra ſalna,
 kas lihds 24 woi 28 grahdus ſcho gadd effoht
 bijuſe, meſchafargeem un arri meſchafarga pa-
 ligeem kahjas til aplam iſkustinajuſe, ka tee,
 lai ne nofalt, deen un naht ſtreekſchus ſtrehju-
 ſchi, kâ ſakki lehkodami dſikâ ſneegâ — ne
 ſinnu, — jeb woi ar to aplamu ſalnu teem
 ſirds tâ faſtinguſe un zeeta palikkuſe, kâ al-
 mins, un ſchee nu ne buht wairs ne leekahs pee-
 luhgtees — ne ſinnu! Bet tâ jaw israhdahs,
 ka meſchakungeem, meſchajunkureem, meſcha-
 fargeem un winnu paligeem gaischakas azzis
 palikkufchas, un it par nelaimi akkuraht ſchinmi
 ſeemâ, kur ne ween pee mums, bet ir paſchâs
 ſiltakâs ſemmês, kâ Italiuru, Sprantschu,
 Galenderu un Wahzſemmê ne redſeta ſeema un
 tahda ſalna un til dauds ſneega effoht bijis, kâ
 muhscham naw redſehts, un kur mums pilſeht-
 neekeem bes tahdas dahrgas malkas pirkscha-
 nas jaw irr behdas deesgan ar ſneega kuppe-
 neem. Wiſſas eelas tâ peedſihtas ar ſneegu,
 ka pahris pehdu augſti ſtahw un bedres is-
 brauktas, kâ us leelzekeem. Polizeija namma-
 tehweem usſpeeſch, lai wedd ſneegu no pilſehta
 ahra. Lauzineeki ſanahkuſchi kâ ſtudras un
 ſtrahda ar wiſſeem ſaweem puischeem un ſir-
 geem pa eelahm, wedd un wedd il deenas — bet
 ko ſchodeen iswedduſchi, tas riht atkal ſadſihts
 eekſchâ. Lauzineeki, gudrineeki, to nomanni-

jufchi, paleet nu jo deenas, jo dahrgafi. Esmu pats redsejis, ka kahds nammatehws ismafaja kahdam fainneekam 8 rubbutus par sneega wefchanu no fehtsruhmes ahra un tatschu wehl ne bija darbs beigts. Atkal kahjineeki wiffas eelas zehrt ar zirfchanu no eelu rennehm beeso leddu, ka uhdens war notezzetees, jo pahris deenu dikti fahzis kuhst, ta ka uppes us leddus leels uhdens eet. De atkal pilsehtneekem leelas makfas! Sau deesgan waidam, ka seens, falmi un fweests aplam dahrgi. Al tawas seemas! Lai eet weffela prohjam — bet pamasam, ka uhdens breefmas ne buhtu redsamas! Deems mihtais! pafargi schehligi!

8ta Webruar.

R. S—z.

16ta Webruar. Deems mihtais scheligi klaufigis — un atkal falnu subtijis un ta uhdeni fawaldijis, kas jaw taiffijahs. Selgawneekus noplubdinah. Uppes schnahkdamas jaw taiffijahs issprukt no fawa zetuma. Deems palihdsehs wehl jo prohjam.

Rihhta fapnis.

(Libbiba.)

Mas puifens, Sehlabas wahrda, kahda rihhta no fawa guku kambarina fluffi raudadams isnahze, ta ka affara pehz affaras tam no waiga birre. Do redsoht wiina tehws un mahte bailigi peestrehja, dohmadami, ka behrninam leela nelaimo notikkusi, jeh ka tas flims palizzis un stipras fahpes woi galwa woi zittos lohzehtos zeeschoht. Tad tee nu prassija: behrnia mihtais, kas tewim kaisch? woi tewim kas ko par launu irr darrijis?

Tad nu behrens fawu mutti atdarrija un fazzija: Al, mannim bij diwipadsmit smukkas aitinas, tahs aplahrt mannim staigaja un mannim rohkas laisija un es wiina starpâ fehdeja ar fawu fihli: bet nu wiffas prohjam, un es ne sinnu kur tahs palikkuschas. Un to stahstidams behrniasch atkal raudin fahke raudah.

Ku gan wezzaki tuhliht ta behrna behdu nomannedami, prohti ka winsch fapni redsejis, lehninam weens ohtram usfmaidija. Bet tehws fazzija: gan mehsh, feewin smeijamees, bet woi

tad muhsu nopuhfchanas un muhsu nostumfchana nau dauds reises ta behrna affarahm lihdsinajamas, un woi muhsu wehlefchanas un eekahroschanas daschu reisi nau muhsu Sehlabas fapneem lihdsigas?

Bet Sehlabas wehl allasch tohti nostummigs palikke par sawahm diwipadsmit aitinahm. Tad nu tee wezzaki sawa starpâ farunnajahs, ko darrischoht; bet tas tehws pazeldamees fazzija: Sehlab, eeschu tawas aitinas mehleht. Un winsch aigahje un nopirke jehrinu un to aiswedde mahjas un to ta nolikke, ka puifens to warreja redseht. Tuhliht schis tohti preezigs peestrehja un to jehrinu stuhpsteja un fazzija: a re! tas winsch irr, pateesi tas winsch irr! ittin ta winsch isstattijahs! — Un winsch bija preezigs; bet no tahm weenpazmit zittahm aitinahm winsch ne ko wairs ne runnaja, un tahs arri wairak ne eekahroja.

Tad tehws ohtra reise fmaidija, us to mahti fazzidams: gan mehsh wezzakee pee muhsu fapneem un raudahm tam masam Sehlabam lihdsinajamees; kaut tam arri lihdsigi paliktum pee ta, ka ar pazeetibu un ar gohdigu preeku arri to masumu baudam, kas mums pee rohkahm! C. F.

Saimneeks un bittes.

(Wafazzina.)

Bij bischu dahrsâ faimineekam
Dauds bischu, kas bij strahdneezes.
Tahm teize: „mihtas bittites,
Mehsh juhs ka labbas wehra leekam.
Juhs krahjeet sew un mannim meddu,
Ir wassu, ko us tirgu meddu.
Par to man juhs irr jafarga,
Jums badda jaet paliga,
Es stahdijis jums leepinas
Un gahdajis jums paehnas.
Wehl jawairo jums seedi saldi
Un jaappuschko puffu galbi;
Jo lohpieet sawu leelu mahti
Un palihdseet tai waislotees.
Tapehz ir buhseet gohdinati,
Ta ka jums firdis preezasees!“ —

To labbas bittes noprattuschas,
Tam faimineekam atduhje:

„Paldeems tew, waldneek! Nostkummuschas
 Mehs tikkai tarwâ dahrsâ schè
 Par to, ka mums irr janofaujâhs
 Ur zittahm, kas no darb' atraujâhs
 Zeb wairš neneeku ne strahda
 Nei meddutiâ sagahda,
 Vet kuhtras, rupjas, blehdigas
 Mums wiffahm ispsesch affaras,
 No wasankeem un staiguleem,
 Rungs, glabh' un ne tauj waktu teem;
 Tee sawas mahtes atstahjuschi,
 Par laupitajem palikkuschi.“ —

To tikkai fainmeeks dsirdejis
 Un blehschus ahtri pasinnis,
 Tas wahka-spannus isfmeheja
 Ur meddu, kuhtras nokehre
 Un wehrdoschu tahm uslehje,
 Kâ sagt tahs wairaf ne gribbeja.

Kas strahdabt wairaf ne gribbeet
 Un labbus kungus apfmeijeet,
 Wes passeem aprahrt klaidadami,
 Zubs arri buhscht nokeerami
 Un dabbuseet par atmaksu,
 No blehschi peln, itt werdoschu. — p^h.

Teesas fluddinaschanas.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu praffischanas
 buhtu pee ta nomirruscha zittfabrtiga Slaguhnes wag-
 gara Janne Jansohn, par ka manta parradu dehl kon-
 kurse spreesta, tohp usajzinati, lihds 21mo Merz f. g.
 pee schihs pagasta teesas peeteiktees, jo wehslaf neweenu
 wairš ne klausibhs. Slaguhnes pagasta teesa, tai 1mâ
 Webruar 1850. 3

(L. S.) ††† Kristop Swirbul, pag. wezz.
 (Nr. 14.) E. G. Monkenwig, teesas srihweris.

Pee Bukkaisches pagasta teesas irr peeklihduse dsel-
 tena fehwe, kahdus 9 gaddus wezza un 8 rub. wehrta,
 nodohda. Talabb tohp tas, kam schi fehwe peeder-
 retu, usajzinabts, 4 neddelu starpâ no appafschrastfi-

tas deenas, prett barroschanas un fluddinaschanas at-
 lihdsinaschanu sawu fehwi prettim nemt. Bukkaisches
 pagasta teesa, tai 28ta Janwar 1850. 1

(L. S.) Sahmel Hubschmann, peesehdetajs.
 (Nr. 14.) W. Verschnewig, pag. teef. srihweris.

Zittas fluddinaschanas.

Par Jurgeem 1850, jeb arri par Jahneem f. g.,
 warr labš dahrsneeks un arri muischas buhrweisters
 Waddafes muischâ weetas dabbuht. Kas schihs wee-
 tas gribb peenemt, lai talabb peeteizahs pee Waddaf-
 fes muischas waldischanas, jeb Jalgawâ Baron F. U.
 v. Distram kunga nammâ. 1

Diwi waggares, kam labbas parahdischanas, dab-
 bohndeenestu Sarkana muischâ pee Wentespils, un
 tâpatt arri weens waggare Usmes muischâ. 2

Tai pee Krohna Sarkanas muischas peederrigâ loh-
 pumuischâ Pazzkull, 5 werstes no Wentespils, irr
 mohderechana no 12ty Juhn f. g us arrenti dabbu-
 jama, un tur klastu peefihme, ka kreinnu un saldu peenu
 zaur tan, ka pilsehts klastu, drihs warr pahrdohd. Tee
 kam scho mohderechana patihkabs usnemt, lai peetei-
 zahs Sarkana muischâ pee muischas waldischanas. 2

Sarkanasmuischas Zirspenu-krohgu un Usmes mui-
 schas Strunku-krohgu, pee kurreem lauki un plawas
 peederr, warr no Jahneem 1850 us arrenti dabbuht;
 kam schohs krogus patiktu usnemt, lai peeteizahs woi
 Sarkana muischâ jeb Usmes muischâ pee muischas wal-
 dischanas. 2

Wirtusmuischâ (Heyden) irr no Jurgeem jeb no Jah-
 neem 1850 weena lohpuumuischa bes klausibas, ar pee-
 derrigu arramu semmi no 96 puhraweetahm eelsch
 tschetreem laukeem, ar labbahm gannibahm un pla-
 wahm, kâ arridsan ar pilnigu lohpu- un sirgu-inwen-
 tariumu us 6 woi us 12 gaddeem us arrenti isdoh-
 dama. Klastakas sinnas dohd Wirtusmuischas mui-
 schas waldischana. 3

S i n n a.

Zeen. mahz. W. no N., R. F. no L., R. no D. un fl. F. B. no N. un E. F. S. no G. Pateizam Jums
 par Zuhfu mihleem raksteem un luhdsam: ne launojeetes, ja tik ahtri tohs ne dohsim lassit. Mufsu tautas
 meitinai sobraukuschi zitti krusa tehwi, kas paschu laiku leelu walldodu ar wianu turra. Tâ kâ buhs atstahju-
 schees, schi mihsliki Zubs sanemis. — Zuhfu dahwanu zeen. mahz. B—e. no N. ar sirds preeku un pateikschanu
 effam fanehmufchi. Tahdi wahrdi irr derrigi schinnu Rewiffones gaddâ. Sch ulz.

B r i h w d r i f f e h t.

No juhrmallas-gubernias augstas waldischanas puffes: Hofrath de la Croix.